

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Resumé:

Bei der Erweiterung eines Anbaues am Haus Konskriptionsnr. 158 in Valašské Klobouky legte man einen Hort von Silbermünzen frei, den 182 Prager Groschen bildeten. Es handelte sich um die Prägungen der Könige Wenzel II. und Johann von Luxemburg, aufbewahrt höchstwahrscheinlich in einem Gefäß in Form eines Aquamanile.

VALTICE (okr. Břeclav)

Dolní čtvrtě. Středověk. Záchranný výzkum.

V trati „Na loukách“, resp. „Dolní čtvrtě“, přibližně 1 300 m od jihovýchodního okraje Valtic došlo při kladení plynovodního potrubí k narušení archeologického objektu. 80 cm pod úrovní dnešního terénu, na rozhraní ornice a písčitého podloží, se v profilu výkopu projevila souvislejší mazanice vrstva. Na mapě 1 : 5 000 list Břeclav 6 - 6 se místo nachází v prostoru bodu vzdáleného 44 m od V s.č. a 133 m od S s.č.

Menším záchranným výzkumem byla prozkoumána část značně porušeného pravoúhlého objektu zřejmě sídelního charakteru. Chata o rozměrech 4x více než 3 metry byla zahlobena zhruba 0,5 metru do písčitého podloží. Hlinitojílovitý zásyp promísený místy popelem a uhlíky obsahoval množství mazanice i s otisky prutů a také keramický materiál, datovaný do 14. a 15. století. Objekt lze pravděpodobně dávat do souvislosti se zaniklou středověkou osadou Goldschein (Gelža nebo Jelčín), která je v písemných pramenech poprvé zmiňována k roku 1322. V roce 1570 byla již pustá, neboť obyvatelstvo se postupně vysídlovalo do bezpečnějších Valtic.

Evženie Klanicová, Regionální muzeum Mikulov

Resumé:

Valtice (Bez. Břeclav). „Dolní čtvrtě“. Mittelalter. Rettungsgrabung.

VELEHRAD (okr. Uherské Hradiště)

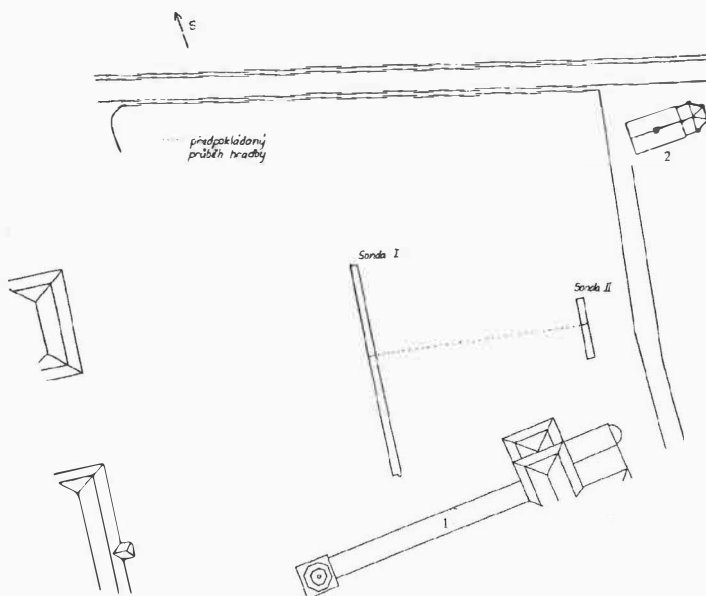
Areál středověkého kláštera (parc.č. 56/5,61/2). Středověk a novověk (2. pol. 13. - 17.stol.). Zjišťovací sondážní výzkum.

Na podzim roku 1993 proběhl zjišťovací sondážní výzkum na ploše severně od klášterní baziliky na Velehradě. Ve dvou zjišťovacích sondách byly objeveny pozůstatky cihlové parní lázně, postavené na konci 16. století (místnost s otopnými zařízeními - pece, cisterna na vodu, jímka, apod.). Tento horizont staveb překrýval středověký hřbitov, který vznikl v klášterním areálu někdy kolem poloviny 13. století a zanikl po roce 1421, kdy byl klášter dobyt husity. Hřbitov byl situován v prostoru mezi klášterní bazilikou a obvodovou hradbou kláštera. Objekt raněbarokních lázní zanikl před velkou barokní přestavbou za opata Silaveckého v poslední čtvrtině 17. století. V obou sondách se také podařilo zachytit průběh původní obvodové hradební zdi klášterního areálu, která byla postavena v souvislosti se vznikem klášterního komplexu kolem poloviny 13. století.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

Bei den im Herbst 1993 im Raum nördlich der Klosterbasilika von Velehrad verlaufenden Sondierungen stieß man in zwei Suchschnitten auf die Überreste eines aus Ziegeln gebauten Dampfbades aus dem Ende des 16. Jhdts. (Raum mit Heizanlagen - Öfen, Zisterne, Abflußrinne u.ä.). Dieser Bauhorizont überlagerte einen Friedhof, der gegen Mitte des 13. Jhdts. im Klosterareal angelegt wurde und nach 1421 verfiel, nachdem das Stift von den Hussiten erstürmt worden war. Das frühbarocke Objekt des Dampfbades ging noch vor dem großen barocken Umbau unter, an den man in Velehrad unter dem Abt Silavecký im letzten Viertel des 17. Jhdts. herantrat. Es ist uns auch gelungen, in unseren beiden Suchschnitten den Verlauf der ursprünglichen Umfassungsmauer des Klosterareals zu erfassen, mit der die Klosteranlage bei ihrer Entstehung gegen Mitte des 13. Jhdts. umgeben wurde.

Obr. 1. Velehrad. Jednotlivé sondy výzkumu v roce 1993.

1: bazilika, 2: tzv. „Cyrilka“

VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)

Historické jádro města - Masarykovo nám., ul. Hrnčířská, Kostelní, Peroutková, Pod hradbami; Lánice, ul. Růžová. Středověk, novověk. Záchrané výzkumy.

1. Masarykovo nám., č. p. 7. Ve dnech 3. a 4. listopadu 1994 byla dokumentována již vyhloubená, asi 64 m dlouhá rýha pro kanalizaci, vedená z Masarykova náměstí domovním průjezdem, dále v jihozápadním směru napříč dvorem a hloubkou zadní domovní parcely č. 27 přes linii městského opevnění do sběrače v ul. Pod hradbami (467 - 473 m n. m., na St. mapě 1 : 5 000 - odvozené, listu Tišnov 9-3 z r. 1984 průběh rýhy vytyčen body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálenými 78,5:113,5; 78:110; 74,5:108 a 73:104 mm). Průměrně 50 - 70 cm široký a 160 - 190 cm hluboký výkop porušil v prostoru domovního průjezdu základová zdiva starších, snad časně novověkých stavebních fází budovy v průčelí parcely, s původním zahloubeným vnitřním prostorem, zaplněným druhotně kamennou sutí, na ploše dvora pak starší kanalizační systém, částečně konstruovaný z kamenných ploten. Neporušená středověká souvrství byla zachycena až na zadní parcele č. 27, v jejímž týlu trasa kanalizace rovněž kolmo prořala v 3 m vysokém profilu kamennou zeď městského opevnění. Na jílovito-hlinité podloží, na jihu zakryté až 1,8 m vysokými nadložními vrstvami a dále k severu postupně vystupující 1,1 až 1,2 m pod současný povrch zde nasedal místy zachovaný, 10 - 15 cm silný sytý černý kulturní horizont z počátků osazení města, obsahující tuhovou keramiku 1. poloviny 13. století (cca 30 ks - mj. radélkem bohatě zdobená zásobnice, hrncovité tvary). Na více místech byla tato vrstva porušena dalšími zahloubenými objekty ze 14. - 15. století i z novověku (asi 1,6 m široká jáma nezjištěné hloubky, cca 5 m od linie opevnění v hloubce parcely; v distanci zhruba 15 m SSV od hradby pak na rýhu kolmo jdoucí, 80 cm silné základové zdivo z lomového kamene s příměsí cihel, zděné na kvalitní maltu). V některých partiích pak horizont 13. století překrývala hlinitá vrstva s roztroušenými kameny, uhlíky a